

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3200/2020
09.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Велимирка Јокић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Стефан Петровић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 106/20 од 16.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 09.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 106/20 од 16.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 106/20 од 16.03.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Ужицу П2 84/17 од 18.07.2017. године и уређен начин одржавања контакта малолетне ВВ са оцем ББ на начин што ће малолетна ВВ проводити сваки први и трећи викенд у месецу у домаћинству оца, почев од петка после 14,00 часова, када ће је отац преузети испред куће у ..., или испред школе, уколико је у поподневној смени и вратити је у недељу до 19,00 часова на адресу мајке, проводиће 10 дана зимског распуста у домаћинству оца у термину који родитељи договоре у континуитету, и два пута по 15 дана у јулу и августу месецу у домаћинству оца, усклађено са годишњим одморима родитеља, у домаћинству оца на дан Крсне славе оца, наизменично верске и државне празнике у домаћинству оца и мајке, наилазећу Нову годину у домаћинству мајке, Божић у породици оца, на дан рођендана први дан у породици оца, други дан у породици мајке, па наизменично, а у другој и четвртој недељи у месецу, сваке среде, проводиће са оцем време од 16,00 до 20,00 часова који ће је враћати на адресу мајке у Ставом другим изреке, одређено је да се том пресудом мења пресуда Основног суда у Ужицу П2 146/16 од 04.10.2015. године у ставу другом изреке, а у преосталом делу је првостепена пресуда остала неизмењена. Обавезан је тужени да тужили накнади тошкове парничног поступка у износу од 93.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20) и оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Ужицу П2 146/15 од 14.10.2015. године разведен је брак између тужиле и туженог и истовремено одлучено да ће након развода брака родитељско право над малолетном ћерком ВВ, која је рођена ...2011. године у ..., вршити оба родитеља заједнички и споразумно у погледу свих права и дужности које чине садржину родитељског права. Уређен је начин одржавања личног контакта између родитеља и мал. ћерке, тако што ће дете боравити од понедељка до четвртка код оца, а од четвртка поподне до недеље увече дете ће проводити са мајком у њеном домаћинству у ..., с тим што ће отац дете одводити код мајке у ...сваког четвртка после 14,00 часова, а преузимати дете од мајке сваке недеље после 19,00 часова, за време летњег распуста у јулу и августу месецу сваке године дете ће код родитеља проводити по 15 дана наизменично, а за време зимског распуста дете ће пола времена проводити код једног, а пола код другог родитеља, Крсну славу ће дете проводити код родитеља коју слави, а Божић, Васкрс, Нову годину и рођендан дете ће проводити наизменично код оба родитеља, а сваки родитељ је дужан омогућити другом родитељу да о питањима која битно утичу на живот детета одлучују заједнички и споразумно. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 – 495/17 од 23.05.2019. године малолетно дете ВВ, рођена ...2011. године у ... поверена је мајци АА из ... на самостално вршење родитељског права, па је наложено туженом ББ из ... да 01.07.2019. године преда малолетну ВВ тужилци – мајци АА из ... на самостално вршење родитељског права, под претњом извршења, а по пријему писменог отправака пресуде; обавезан је тужени, као отац да на име свог дела доприноса у издржавању мал. ћерке плаћа месечно износ од 17.000,00 динара почев од 01.07.2019. године, као дана предаје малолетног детета мајци на самостално вршење родитељског права, па убудуће, и то сваког првог до петог у месецу за текући месец, поштанском упутницом на адресу законског заступника мал. детета, мајке АА из ...; уређен је начин одржавања контакта мал. ВВ са оцем на начин ближе наведен у изреци пресуде. Пресудом Врховног касационог суда Рев 4246/2019 од 06.11.2019. године одбијена је, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 495/17 од 23.05.2019. године у делу којим је одлучено о вршењу родитељског права и о обавези туженог да доприноси издржавању своје малолетне ћерке, а укинута је другостепена пресуде у делу којим је уређен начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим. Након тога правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу, која се побија ревизијом, одлучено је о уређењу начина одржавања контакта мал. ВВ са оцем ББ.

Одлука о поверавању малолетног детета заснована је на мишљењу комисије вештака Института за ментално здравље у Београду, према којем су оба родитеља способни да на адекватан начин препознају потребе свог малолетног детета, с тим што је код туженог констатовано да није у могућности да задовољи емотивне потребе свог детета и да се ставља акценат на материјално добро и тако васпитава малолетну ВВ. По оцени другостепеног суда за процену најбољег интереса детета, као правног стандарда,

је неопходно узети у обзир постојање очекиване емоционалне размене између мајке и детета која је неопходна у старосној доби у којој се малолетна ВВ налази, којој је мајка била недовољно доступна. Емоционалне потребе детета нису задовољене, детету је потребна емотивна топлина, блискост, пред пубертетом је, све ово ради правилног емоционалног развоја, а тужила је способна да задовољи све потребе малолетног детета, узимајући у обзир старост малолетне ВВ, да се ради о девојчици којој је брига и пажња мајке неопходна, због чега је другостепени суд одбио захтев туженог да сваки викенд проводи са оцем.

Начин одржавања личних односа детета са оцем је уређен у складу са узрастом малолетне ВВ, имајући у виду да је за нормалан психофизички развој детета нужно да дете развије односе са оба родитеља, на основу члана 61. став 1. Породичног закона у вези са чланом 272. став 2. Породичног закона. Како је тужени процењен као родитељ који у потпуности може да задовољи потребе малолетне ВВ, став другостепеног суда је да је за њен правилан психофизички развој потребно да развија и у будућности близак однос са оцем и да развије ближи емотивни однос са мајком, чијег је присуства лишена од момента када је пошла у вртић, односно у предшколско, тако да су ти контакти били кратки и нередовни, а сада су у континуитету у саживоту са мајком, одласком у школу проширени и омогућени да се успостави блискост које је била лишена. Из тих разлога је другостепени суд омогућио и проширио начин одржавања контакта малолетне ВВ са оцем на тај начин што ће иста проводити квалитетно време са њим као родитељем са којим не живи, тако што ће га виђати и сваке недеље када не иде на викенд код оца средом после школе од 16,00 до 20,00 часова када ће је отац враћати на адресу мајке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно је у другостепеној пресуди примењено материјално право, када је уређен начин одржавања личних односа туженог као оца са малолетним дететом парничних странака.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбом члана 61. став 1. и 2. Породичног закона, дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, а то право може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета.

Према члану 67. Породичног закона, родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Према члану 78. став 3. Породичног закона родитељ који не врши родитељско право има право, између осталог, да са дететом одржава личне односе, што је у складу са одредбом члана 9. став 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ-Међународни уговор“ број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговор“ број 4/96 и 2/97).

Начин одржавања личних односа између родитеља са којим дете не живи и детета мора се прилагодити конкретним условима, те да родитељ код кога дете не живи, може да прати развој детета и у одговарајућој мери доприноси том развоју, и да

начин одржавања тих односа буде у складу са најбољим интересом детета у смислу одредбе члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона.

Неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешно примењено материјално право и да би изједначавањем времена које би дете проводило са оцем и мајком, били испуњени услови за нормалан психофизички развој детета, јер се њима само понављају жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП.

Судови су у свему поступили и према члану 270. Породичног закона, јер су пре доношења одлуке о заштити права детета и вршења родитељског права, затражили налаз и стручно мишљење Центара за социјални рад у Чајетини и Бајиној Башти, Института за ментално здравље у Београду и Клинике за одрасле, Кабинета за психијатрију, чиме су предузете све мере предвиђене Породичним законом ради заштите најбољег интереса детета, а потом сагледавајући све околности случаја, одлучили о начину одржавања личних односа туженог и малолетног детета на начин како је то одлучено у другостепеној пресуди.

Према становишту Врховног касационог суда, с обзиром да се ради о малолетном детету женског пола, старости девет година, имајући у виду и све већ наведене околности, начин виђања малолетног детета са оцем уређен побијаном другостепеном пресудом јесте у најбољем интересу мал. детета.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић